

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою Харківського
національного університету мистецтв
імені І. П. Котляревського
Протокол № 10 від 30 червня 2022 р.

Уведено в дію наказом ректора
від 01 липня 2022 року №67 – 3

КОНЦЕПЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
у сфері післядипломної освіти
за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»
галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
Харківського національного університету мистецтв
імені І.П. Котляревського

ПЕРЕДМОВА

Концепція освітньої діяльності (далі – Концепція) є нормативним документом Харківського національного Університету мистецтв імені І.П. Котляревського (далі – Університету), що регламентує навчальні вимоги підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників з галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Затверджено рішенням Вченої ради Університету від 30 червня 2022 року, протокол №10.

Розроблено робочою (проектною) групою зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» у складі:

1. Сухленко І.Ю., перша проректорка, кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри спеціального фортепіано;
2. Полубоярина І.І., завідувачка кафедри теорії та методики мистецької освіти, докторка педагогічних наук, професорка;
3. Ніколаєвська Ю.В., докторка мистецтвознавства, професорка. професорка кафедри інтерпретології та аналізу музики

Мета, принципи та програми освітньої, наукової, творчої та інноваційної діяльності Університету ґрунтуються на концептуальних засадах, визначених Національною доктриною розвитку освіти, затвердженою Указом Президента України від 17 квітня 2002 року № 347/2002, Державною національною програмою «Освіта» («Україна XXI століття»), затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 1993 року № 896, Законом України «Про вищу освіту», Законом України «Про культуру», базуються на концептуальних ідеях і вимогах Концепції розвитку освіти України на період 2015 – 2025 років, «Стратегії розвитку Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського на 2019-2025 роки», Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті мистецтв імені І.П. Котляревського та інших актів Університету.

Метою освітньої діяльності Університету є:

забезпечення умов, необхідних для здобуття вищої мистецької освіти особами, які навчаються в Університеті, формування в них високих моральних якостей, патріотизму, суспільної свідомості; надання послуг із підготовки висококваліфікованих фахівців для потреб суспільства та держави;

накопичення, збереження та продукування нових знань у галузі музичного та сценічного мистецтва;

соціалізація особистості шляхом формування моральних принципів і норм поведінки;

забезпечення сфер музичного та сценічного мистецтва кваліфікованими фахівцями.

Освітня діяльність Університету базується на принципах:

розвитку гуманістичної освіти, що ґрунтується на культурно-історичних цінностях українського народу, його традиціях і духовності;

забезпечення рівного доступу до освітнього процесу незалежно від політичних, релігійних уподобань та етнічних ознак, зокрема й осіб з особливими фізичними потребами;

соціальної підтримки незахищених категорій науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників Університету, здобувачів освіти;

нерозривності навчання, науково-дослідницької та творчо-професійної діяльності;

побудови освітніх програм на компетентнісних засадах відповідно до рівнів Національної рамки кваліфікацій та стандартів вищої освіти;

відповідності змісту навчання сучасним потребам і перспективам розвитку музичного та сценічного мистецтва;

забезпечення незалежної та об'єктивної оцінки результатів навчання шляхом удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності.

Основні напрями освітньої діяльності Університету:

розроблення та реалізація освітніх програм з урахуванням сучасних вимог ринку праці та пропозицій зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів;

створення ефективної системи професійного розвитку та саморозвитку науково-педагогічних кадрів та здобувачів вищої освіти;

упровадження електронного документообігу та електронної системи управління навчанням;

сприяння підготовці кадрового резерву – докторів філософії, докторів мистецтва, докторів наук для освітніх потреб Університету;

удосконалення системи оцінювання якості підготовки фахівців на базі компетентнісного підходу;

генерування науково-педагогічних та творчих ідей у галузі музичного/сценічного мистецтва;

удосконалення системи профорієнтаційної роботи, виявлення обдарованої молоді – потенційних абітурієнтів та мотивування їх до вступу в Університет;

упровадження дуальної форми навчання;

удосконалення навчального процесу відповідно до індивідуальної траєкторії розвитку особистості.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Повна назва закладу вищої освіти	Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Код та найменування спеціальності	025 «Музичне мистецтво»
Наявність акредитації, ліцензії	Сертифікат про акредитацію третього освітньо-творчого рівня № 3392 від 20.05.2022 Ліцензія Міністерства освіти і науки України Серія АЕ № 285171 Ліцензія Міністерства освіти і науки України від 17.10.2019 № 971-л Ліцензія Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 № 986-л Ліцензія Міністерства освіти і науки України від 19.03.2021 № 33-л Ліцензія Міністерства освіти і науки України від 28.12.2021 р. № 282-л, Сертифікати про акредитацію Серія НД №2190665 та №2190666 Сертифікат про акредитацію третього освітньо-наукового рівня № 739 від 19.11.2020 Відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 8 листопада 2013 року, протокол №107 ХНУМ імені І.П. Котляревського акредитовано за рівнями вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 025 «Музичне мистецтво» Наказ МОН України від 18.11.2013 №2630-л
Рівні вищої освіти	Післядипломна освіта
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС та строк навчання	Для науково-педагогічних працівників 6 кредитів ЄКТС, строк навчання 2 місяця; Для педагогічних працівників 5 кредитів ЄКТС, строк навчання 2 місяця;

	Документом після закінчення навчання є свідоцтво про підвищення кваліфікації державного зразка
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочинати Навчання	Наявність диплома про вищу освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»
Методи навчання	Індивідуально-орієнтоване, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання шляхом виконавської/дослідницької практики, що складається з індивідуальних, практичних та лекційних занять
Форми підвищення кваліфікації	Очна, денна, вечірня, дистанційна, мережева, дуальна, на робочому місці, тощо. Форми можуть поєднуватись
Мова викладання	Українська
Інтернет-адреса постійного розміщення опису Концепції освітньої діяльності	http://num.kharkiv.ua/regulations/

Навчання за програмами післядипломної освіти фінансуються виключно за рахунок фізичних та юридичних осіб на основі договору.

II. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА УНІВЕРСИТЕТУ

Станом на 31.12.21 в Харківському національному університеті мистецтв імені І.П. Котляревського налічувалося **543** працівники (у т. ч. **124** сумісники), які працюють на **3** факультетах (на **21** кафедри, у **7** навчальних лабораторіях), бібліотеці, **19** підрозділах адміністративно-господарської частини.

Забезпечення освітнього процесу

Станом на 31.12.21 освітній процес забезпечували **259** викладачів, у тому числі, **70** зовнішніх сумісників і погодинників.

Серед науково-педагогічних працівників мають:

науковий ступінь:

- доктора наук – **17 (7 %)**, серед яких сумісників і погодинників – **2 (0,8 %)**;
- кандидата наук – **100 (39 %)**, серед яких сумісників і погодинників – **12 (5%)**;

вчене звання:

- професора – **38 (15 %)**, серед яких сумісників і погодинників – **2 (0,8 %)**;
- доцента – **88 (34 %)**, серед яких сумісників і погодинників – **12 (5 %)**.

Серед 21 завідувачів кафедр мають:

- науковий ступінь доктора наук – 4 (19%), кандидата наук 7 (33%);
- вчене звання професора – 12 (57%), доцента – 7 (33%);
- почесне звання «Народний артист України» – 2, «Заслужений діяч мистецтв України» – 6, «Заслужений артист України» – 2, «Заслужений працівник культури України» – 1.

Станом на 31.12.2021 року на факультетах Університету навчається 1041 здобувач вищої освіти, із них 112 осіб – іноземні громадяни. За кошти державного бюджету здобувають вищу освіту за освітнім ступенем бакалавра – 565 осіб та магістра – 121 особа, за кошти фізичних та юридичних осіб – 222 студента за ступенем бакалавр та 133 студента за ступенем магістр.

Таблиця 1.1. Кількість здобувачів освіти за першим і другим рівнями вищої освіти у ХНУМ імені І.П. Котляревського (на 31.12.2021 року).

Освітній рівень	Бакалавр						Магістр						Разом за джерелами фінансування		Разом за рівнями освіти
	Денна		денна (інозем.)		заочна		денна		денна (інозем.)		заочна				
Форма навчання	б	к	б	к	б	к	б	к	б	к	б	к	б	к	
Факультети	б	к	б	к	б	к	б	к	б	к	б	к	б	к	
Оркестровий	184	13	0	18	21	22	52	6	0	19	0	20	257	98	355
Виконавсько-музикознавчий	192	30	0	41	11	28	52	17	0	34	0	29	255	179	434
Театральний	134	53	0	0	23	17	17	2	0	0	0	6	174	78	252
Разом	510	96	0	59	55	67	121	25	0	53	0	55	686	355	
Усього навчаються	606		59		122		146		53		55		1041		1041

Підготовка іноземних громадян

Станом на 31.12.2021 року в Харківському національному університеті мистецтв імені І.П. Котляревського навчається 151 іноземний громадянин, серед них студентів – 112, аспірантів – 39. Розподіл іноземних здобувачів вищої освіти за країнами: Китайська народна республіка – 150, Японія – 1.

Освітній ступінь бакалавр здобувають 59 осіб, з них за освітньою траєкторією «академічний спів» – 28, «фортепіано, орган» – 13, «музичне мистецтво естради та джазу» – 7, «народні інструменти України» – 1, «оркестрові струнні інструменти» – 2, «оркестрові духові та ударні інструменти» – 7, «оперно-симфонічне диригування» – 1 здобувач.

В магістратурі навчаються 53 здобувачі, за освітньою траєкторією «академічний спів» – 25, «фортепіано, орган» – 7, «хорове диригування» – 2, «оркестрові струнні інструменти» – 2, «оркестрові духові та ударні інструменти» –

10, «музичне мистецтво естради та джазу» – 5, «оперно-симфонічне диригування» – 2.

У порівнянні з минулим 2020 роком кількість іноземних громадян, які навчаються в Університеті, **збільшилася на 22 особи**, що становить **14%**.

Таблиця 1.2. Динаміка загальної кількості іноземних здобувачів вищої освіти у ХНУМ за 5 років.

Факультет/ відділ аспірантури	2017		2018		2019		2020		2021	
	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр
Виконавсько-музикознавчий	4	1	7	4	5	26	1	8	41	4
Оркестровий						9	1		18	9
Аспірантура	26		29		31		41		39	
Усього	66		79		110		129		151	

Таблиця 1.3. Зарахування на навчання іноземних громадян.

Факультет/ відділ аспірантури	2017		2018		2019		2020		2021	
	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр
Виконавсько-музикознавчий		2	3	2	2	18	2	4		20
Оркестровий						4			0	15
Аспірантура	10		6		8		13		7	
Усього	29		37		58		46		61	

Таблиця 1.4. Показники випуску здобувачів вищої освіти (іноземних громадян).

Факультет/ відділ аспірантури	2017		2018		2019		2020		2021	
	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр
Виконавсько-музикознавчий						2		2		14
Оркестровий										4
Аспірантура	5		5		4		7		2	
Всього	9		24		18		29		32	

На підставі аналізу інформації, наведеної в таблицях 24 можна спостерігати динаміку щорічного збільшення кількості іноземних здобувачів вищої освіти у ХНУМ. За 5 років, із 2017 по 2021 ріки, контингент іноземних здобувачів вищої освіти збільшився з 66 до 151 особи, що становить 128 %.

Підготовка здобувачів III (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівня.

Підготовка докторів філософії та докторів мистецтва здійснюється у ХНУМ імені І.П. Котляревського за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», галуззю знань 02 «Культура і мистецтво», за освітньо-науковою та освітньо-творчою програмами підготовки здобувачів третього рівня освіти. Для забезпечення якості освіти було оновлено низку нормативних документів, що затверджені вченою радою Університету у 2021 році. У 2021 році до Національного агентства із забезпечення якості освіти для акредитації було подано освітньо-творчу програму підготовки доктора мистецтва.

Станом на 31.12.2021 року в аспірантурі ХНУМ навчались **96** осіб: **87** аспірантів, серед яких **81** аспірант (здобуття ступеня доктора філософії, з них **39** – іноземні громадяни), **6** творчих аспірантів (**2** етап здобуття ступеня доктора мистецтва), **9** асистентів-стажистів (**1** етап здобуття ступеня доктора мистецтва), **1** докторант. На умовах контракту навчались **68** осіб: **61** аспірант, серед яких **60** аспірантів (здобуття ступеня доктора філософії), **1** творчий аспірант (**2** етап здобуття ступеня доктора мистецтва), **7** асистентів-стажистів (**1** етап здобуття ступеня доктора мистецтва) і перебував **1** докторант.

Таблиця 1.5. Контингент здобувачів третього рівня освіти ХНУМ (на 31.12.2021)

Ступінь доктора філософії				Ступінь доктора мистецтва			
<i>аспіранти</i>				<i>творчі аспіранти</i>		<i>асистенти-стажисти</i>	
громадяни України		іноземні громадяни		громадяни України			
<i>денна</i>		<i>заочна</i>		<i>Денна</i>			
бюджет	контракт	контракт	контракт	бюджет	контракт	бюджет	контракт
21	3	18	39	5	1	2	7

Поза межами аспірантури над дисертаціями та творчими проектами працюють науково-педагогічні працівники Університету, з яких **9** – здобувачі ступеня доктора філософії, **5** – здобувачів ступеня доктора мистецтва.

Наукове керівництво/консультування аспірантами/творчими аспірантами здійснюють **8** докторів мистецтвознавства та **25** кандидатів мистецтвознавства. Творче керівництво асистентами-стажистами та творчими аспірантами здійснюють народні та заслужені артисти України, заслужені діячі мистецтв України, професори та доценти.

Загальна площа **трьох навчальних корпусів** університету становить

9256,6 кв. м. навчальний корпус №1 (майдан Конституції, 11) – 4130,1 кв.м.; навчальний корпус №2 (майдан Конституції, 13) – 2985,7 кв.м.; навчальний корпус №3 (вул. Чернишевського, 79) – 2140,8 кв.м. Площа, яка здається в оренду становить 1291,0 кв. м.; площа гуртожитку - 5853,8 кв. м.

III. ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ЗА НАПРЯМАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Наукова та творча діяльність

Забезпечення умов для реалізації творчої індивідуальності в інтелектуальному та культурному розвитку, її професійного зростання та вдосконалення;

організації широкої концертно-просвітницької діяльності, відродження, збереження і творення музичної та театральної національної культури;

підвищення професійного рівня науково-педагогічних та творчих кадрів шляхом вдосконалення освітніх програм підготовки доктора філософії та доктора мистецтва, удосконалення супроводу наукових та науково-творчих проєктів;

забезпечення послідовності змісту та координації освітньої діяльності на різних рівнях і ступенях вищої освіти;

забезпечення інформаційної підтримки участі науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти в конкурсах на отримання грантів для участі в міжнародних науково-дослідних та творчих проєктах, програмах академічної мобільності;

завершення роботи зі входження видань Університету до міжнародних наукометричних баз та забезпечення випуску періодичних видань Університету категорії «В»;

розвиток системи заохочення наукової та творчої активності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти, активізація студентської наукової та творчої роботи, вдосконалення системи студентських наукових конференцій.

Інформатизація та інтернаціоналізація освітнього процесу

Формування та розвиток міжнародного бренду Університету, в тому числі шляхом просування власних інтернет-ресурсів та реклами, присутності на міжнародних освітніх заходах, у закордонних наукових виданнях тощо;

запровадження ефективної системи інформування громадськості про можливості здобуття вищої освіти в Університеті;

розвиток міжнародного науково-творчого обміну шляхом запрошення провідних зарубіжних митців для виступів, проведення майстер-класів та циклів лекцій, організації міжнародних наукових та науково-практичних конференцій;

інтенсифікація міжнародної мобільності студентів, викладачів і науковців; зокрема участь в міжнародних та європейських освітніх програмах (зокрема, Erasmus +);

моніторинг міжнародного ринку освітніх послуг та збільшення кількості іноземних студентів/аспірантів, сприяння досягненню міжнародного рівня якості освітніх програм Університету;

розвиток інформаційної інфраструктури Університету розроблення та реалізація концепції дистанційного (змішаного) навчання в Університеті, забезпечення здобувачам вищої освіти та науково-педагогічним працівникам вільного багатоканального доступу до світових інформаційних науково-освітніх ресурсів;

удосконалення вебсайту Університету, створення сайтів наукових видань та бібліотеки;

розвиток механізмів захисту прав інтелектуальної власності та забезпечення інформаційної безпеки.

Соціально-економічний розвиток

Соціальна підтримка незахищених категорій здобувачів;

забезпечення належних умов праці, вдосконалення системи оплати праці і матеріального стимулювання всіх категорій працівників Університету;

сприяння розширенню спектра та кількості соціальних стипендій, премій, інших форм заохочення та матеріальної підтримки аспірантів.

IV. КАДРОВЕ, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

Кадрове забезпечення

Оновлення кадрового складу науково-педагогічних та педагогічних працівників згідно з вимогами ліцензування освітньої діяльності та акредитації освітніх програм;

забезпечення умов для самоактуалізації науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету;

створення умов для стажування та підвищення кваліфікації;

формування кадрового резерву на посади проректорів, деканів, завідувачів кафедр, керівників інших структурних підрозділів Університету;

виконання комплексної програми підготовки докторів філософії, докторів мистецтва, докторів наук;

реалізація програми виявлення та індивідуального супроводу особливо обдарованих здобувачів вищої освіти з подальшим їх працевлаштуванням в Університеті задля збереження спадкоємності поколінь і зміцнення провідних наукових і виконавських шкіл;

Матеріально-технічне забезпечення

Матеріально-технічна база Університету включає будівлі, споруди, землю, комунікації, обладнання, транспортні засоби та інші матеріальні цінності.

Відповідно до законодавства та з урахуванням організаційно-правової форми Університету з метою забезпечення його статутної діяльності Уповноваженим органом управління закріплюються на основі права господарського відання будівлі, споруди, майнові комплекси, комунікації.

Землекористування та реалізація прав власника земельних ділянок, у тому числі набуття відповідних прав на землю, здійснюються Університетом відповідно до Земельного кодексу України.

Повноваження Уповноваженого органу управління щодо розпорядження державним майном у системі вищої освіти здійснюються відповідно до законодавства.

Майно закріплюється за Університетом на праві господарського відання і не може бути предметом застави, а також не підлягає вилученню або передачі у власність юридичним і фізичним особам без згоди Уповноваженого органу управління та Конференції трудового колективу Університету, крім випадків, передбачених законодавством.

Власні надходження Університету, отримані від плати за послуги, що надаються згідно з освітньою, науковою та навчально-виробничою діяльністю та іншою діяльністю, благодійні внески та гранти відповідно до рішення, ухваленого Вченою радою Університету, зараховуються на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в територіальному органі центрального органу виконавчої влади у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або на поточні та/або вкладні (депозитні) рахунки установ державних банків. Зазначені доходи, а також відсотки,

отримані від розміщення коштів Університету на вкладних (депозитних) рахунках в установах державних банків, включаються до фінансового плану (кошторису) Університету і можуть використовуватися на придбання майна і його використання, капітальне будівництво та ремонт приміщень, поліпшення матеріально-технічного, навчально-лабораторного, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу тощо в межах статутної діяльності Університету.

Передача в оренду Університетом закріплених за ним на праві господарського відання об'єктів власності здійснюється без права їх викупу відповідно до законодавства.

Будівлі, споруди і приміщення Університету повинні відповідати вимогам доступності згідно з державними будівельними нормами і стандартами. Якщо відповідні об'єкти неможливо повністю пристосувати до потреб осіб з особливими освітніми потребами, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну.

Проектування, будівництво та реконструкція будівель, споруд і приміщень Університету здійснюються з урахуванням потреб осіб з особливими освітніми потребами.

Земельні ділянки передаються Університету в постійне користування в порядку, передбаченому Земельним кодексом України.

Фінансове забезпечення

Фінансування Університету здійснюється за рахунок коштів державного бюджету на умовах державного замовлення на оплату послуг з підготовки фахівців, наукових і науково-педагогічних кадрів та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством України, з дотриманням принципів цільового та ефективного використання коштів, публічності та прозорості у прийнятті рішень.

Розміри бюджетних призначень на підготовку фахівців з вищою освітою, а також на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів встановлюються у Державному бюджеті України на відповідний рік.

Залучені кошти спрямовуються на провадження статутної діяльності Університету в порядку і на умовах, визначених законодавством та цим Статутом.

До фінансового плану (кошторису) Університету обов'язково включаються витрати, пов'язані з розвитком матеріально-технічної і лабораторної бази, із забезпеченням ліцензованими програмними продуктами для провадження освітньої і

наукової діяльності.

Кошти, отримані Університетом як плата за навчання, підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації кадрів або за надання освітніх послуг, не можуть бути вилучені в дохід державного або місцевих бюджетів.

Реалізація Концепції забезпечить належні умови для подальшого розвитку вдосконалення діяльності Університету, усіх його структурних підрозділів, враховуючи нові тенденції в освітній сфері країн Європи і світу; надасть змогу вдосконалити молодіжну політику; зберегти колектив ЗВО, об'єднаний загальною метою – перетворити Університет на вищу школу європейського і світового рівня, спроможну забезпечити високий рівень мистецької освіти, якісну підготовку компетентних, патріотично налаштованих докторів мистецтв, здатних зробити вагомий внесок у розбудову незалежної, демократичної Української держави, примножити добру славу Alma mater.